

ความเป็นมาของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

 ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติให้ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการ อย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ประกอบกับได้มีประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐ โดยเรียกสถานที่ที่จัดเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารและให้บริการว่า “ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร”

 ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเป็นสถานที่ที่หน่วยงานของรัฐ จัดรวบรวมข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารของราชการได้เอง ในเบื้องต้นคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการพิจารณาเห็นว่า เพื่อไม่ให้เป็นการละเลยกับหน่วยงานของรัฐทั้งในด้าน บุคลากรสถานที่ และงบประมาณ จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ต้องจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เฉพาะหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลเท่านั้น ซึ่งหมายถึงหน่วยงานของรัฐที่เป็นราชการ ส่วนกลาง คือ กรม หน่วยงานเทียบเท่า ราชการส่วนภูมิภาค คือ จังหวัด อำเภอและราชการ ส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

 จึงมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องจัดตั้ง ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ตามประกาศ คณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการ สำหรับหน่วยงานของราชการส่วนกลางที่ไปตั้งอยู่ใน จังหวัดต่าง ๆ และ ไม่ขึ้นกับราชการส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงานของส่วนราชการ สังกัด กระทรวงการคลัง สำนักงาน เขต หรือสำนักงานภาคของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น ต้องจัดตั้งศูนย์ ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน ขึ้น โดยต้องมีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ เท่าที่ หน่วยงานนั้นมีอยู่แสดงไว้ด้วย หลักการและแนวคิด ประการหนึ่ง ก็คือ ต้องให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารของราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ ที่กฎหมายบังคับให้หน่วยงาน ของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้เพราะเป็นเรื่องที่ ประชาชนควรรู้อยู่แล้ว การจัดศูนย์ ข้อมูลข่าวสารนั้น การจัดสถานที่การจัดข้อมูลข่าวสาร วิธีการ ค้นหา ทั้งจากบัตรดัชนีรายการ/ ระบบคอมพิวเตอร์รวมทั้งการค้นหา หยิบเอกสารตรวจสอบและ ศึกษา ต้องคำนึงถึงความสะดวกของ ประชาชนเป็นสำคัญ สามารถค้นหา ศึกษาได้โดยสะดวก มิใช่ต้องคอยสอบถามหรือขอให้ เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือมากเกินไป อันจะทำให้การตรวจสอบ หยุดชะงัก และขาดความเป็นส่วนตัว

